

ZAPISNIK

1. e-seje Sveta za znanost in tehnologijo Republike Slovenije, ki je bila v petek, dne 17. aprila 2020, ob 10.00 uri preko povezave Zoom.

Prisotni:

Predsednica: dr. Andreja Gomboc in **člani SZT:** dr. Simona Kustec Lipicer, ddr. Boris Turk, dr. Andreja Kutnar, dr. Vanja Kokol, dr. Helena Motoh, dr. Iztok Šori, dr. Matjaž Krajnc, dr. Ema Žagar, dr. Mark Pleško, Marko Lotrič, Dr. Tina Tomažič, dr. Boštjan Nedoh, dr. Igor Papič, dr. Zdravko Kačič, dr. Klavdija Kutnar in dr. Danilo Zavrtnik.

Odsotni člani SZT: Borut Čeh, Tibor Šimonka, Zdravko Počivalšek, Boštjan Gorjup, Andrej Šircelj in dr. Tadej Bajd.

Drugi prisotni: dr. Jure Gašparič, dr. Tomaž Boh, Andrej Ograjenšek, dr. Gregor Anderluh, dr. Peter Štih in dr. József Györkös.

Uvodoma je bilo ugotovljeno, da je e-seja sklepčna.

Ad 1.

Potrditev dnevnega reda in zapisnika 3. korespondenčne seje SZT.

Sprejet je bil dnevni red seje kot sledi:

1. Potrditev dnevnega reda in zapisnika 3. korespondenčne seje SZT
2. Pozdravni nagovor ministrice prof. dr. Simone Kustec Lipicer
3. Poziv Svetu za znanost in tehnologijo RS - KOsRIS
4. Postopek izbora za znanstveni svet ARRS
5. Priprava izhodišč in usmeritev Raziskovalne in inovacijske strategije Slovenije 2021-2030
Poročevalec: dr. Tomaž Boh
Gradivo: MIZŠ
6. Razno

Dr. Matjaž Krajnc je predlagal, da se pri 3. tč. dnevnega reda sklepa ne sprejme ampak samo razpravlja o njem, ker ni bilo mogoče zagotoviti, da se gradivo pošlje teden dni pred sejo. Ostali člani in članice so se strinjali.

Ad 2.

Pozdravni nagovor ministrice prof. dr. Simone Kustec Lipicer.

Prof. dr. Simona Kustec Lipicer je uvodoma pozdravila vse člane in članice Sveta za znanost in tehnologijo. Povedala je, da bomo v teh časih morali z znanostjo in interdisciplinarnim povezovanjem opraviti odgovorno poslanstvo, če želimo, da bo lahko naša družba spet stopila na »trdne noge prihodnosti«. Ministrstvo je že aktiviralo nekatere raziskovalno inovacijske pobude, pozive, da bi se lahko čim hitreje vključili v

raziskovalno delo. Gre za spodbude interdisciplinarnega sodelovanja, s katerim bi povezali naravoslovno tehnološko znanje in družboslovno humanistično znanje. Nagovorila je člane in članice, da poskušajo čim bolj sodelovati z drugimi inštitucijami na raziskovalnem področju tudi med drugim z ARRS. Na dnevnem redu je priprava predlogov članov ZSA, zato bi bilo dobro, če bi se lahko sestava komisije čim hitreje predlagala, da bo lahko raziskovalno delo v institucionalnem pogledu nemoteno potekalo dalje. V zaključku je še zaželela SZT-ju, da ostane še naprej konstruktivno srce in jedro znanja v Republiki Sloveniji in se vsem članom in članicam zahvalila za njihovo delo.

Dr. Gregor Anderluh je zastavil vprašanje glede imenovanja direktorja ARRS.

Ministrica prof. dr. Simona Kustec Lipicer je odgovorila, da mora upravni odbor predlagati kandidata za v.d. direktorja, predlog gre nato na vlado, kasneje pa sledi nov razpis za formalnega direktorja. Namreč razpis je že bil objavljen, ampak se je njegov postopek zaradi zamenjave vlade moral prekiniti.

Ddr. Boris Turk je zastavil vprašanje, in sicer kako bo nova vlada podpirala raziskovalno dejavnost ter znanost in ali je predviden dvig sredstev na 1% BDP, kot je predvideno v okviru novega predloga ZRRID.

Ministrica prof. dr. Simona Kustec Lipicer je odgovorila, da je srednjeročni cilj vlade, da se zakon sprejme, vendar se je potrebno zavedati, da se zaradi trenutnih razmer v Sloveniji dviga sredstev za znanstveno raziskovalno dejavnost v tem trenutku ne more zagotoviti.

Dr. József Györkös je v zaključku te točke poudaril in apeliral na ministrico, da je nujno potrebno konkretizirati izvajanje in delovanje ARRS, da bomo v prihodnje v čim večji meri lahko dosegli cilje in poslanstvo agencije.

Ad 3.

Poziv Svetu za znanost in tehnologijo RS – KOsRIS.

Dr. Gregor Anderluh je predstavil Poziv Svetu za znanost in tehnologijo RS – KOsRIS. Povedal je, da je pomembno, da se Vlado RS opozori na vlogo znanosti in tudi na druge zadeve, ki jih je potrebno še na področju znanosti posebej urediti. Potrebno je zagotoviti finančne in materialne pogoje za delovanje znanosti v Sloveniji tudi v času epidemije in da se čim prej pristopi k nadaljevanju sprejemanja nove zakonodaje. Poudaril je še, da je Evropska Komisija znanost postavila kot osrednji steber v aktualnem načrtu za izhod iz epidemije COVID-19.

Dr. Andreja Gomboc je povedala, da so vsi navedeni predlogi v pozivu zelo koristni za celotno znanstveno raziskovalno sfero.

Ddr. Boris Turk podpira omenjeno iniciativo.

Dr. Ema Žagar se strinja s predlogi poziva.

Dr. Iztok Šori se strinja s predhodniki, da je potrebno predloge podpreti.

Dr. Igor Papič se strinja s tem, da se vlado pravočasno opozori na financiranje. V prvi točki poziva je omenjeno, da je potrebno zagotoviti nemoteno delo Javno raziskovalnih zavodov. Opozoril je, da je bilo potrebno v tem času univerze zapreti in zaradi tega pravzaprav ne ve na kakšen način se bo lahko zagotovilo nemoteno delo na univerzah.

Pri tretji točki poziva pa bi bilo potrebno dodati tudi »Javne raziskovalne organizacije« in ne samo zavode.

Dr. Peter Štih se strinja s komentarjem dr. Igorja Papiča ter dodal, da bi moral biti poziv napisan v smeri, da naj vlada čim prej sprejme ZRRID.

Marko Lotrič podpira poziv vendar ni nikjer omenjene smeri razvoja gospodarstva in predlaga, da bi s tem pozivom seznanili tudi gospodarstvo.

Dr. Andreja Gomboc je predlagala, da bi Rektorska konferenca in KOsRIS skupaj z gospodarstvom napisali enoten predlog poziva.

Dr. Klavdija Kutnar se strinja z mnenjem dr. Igorja Papiča in dodala, da je potrebno čim prej sprejeti ZRRID.

Dr. Zdravko Kačič se prav tako strinja s predhodniki in podpira predlog poziva. Opozoril je, da je v Sloveniji področje visokega šolstva in raziskovalne dejavnosti zakonsko urejeno daleč od norm v zahodni Evropi.

Dr. Jure Gašparič je povedal, da se strinja s predhodniki v smislu, da se premalo vlaga v področje znanosti. V trenutni situaciji je potrebno zagotoviti, da bi ostal znanstveni sistem čim bolj neokrnjen oziroma, da bi lahko raziskave deloma umestili tudi v COVID-19 programe. Omenil je tudi, da bo težko kratkoročno zagotoviti financiranje znanstveno raziskovalne dejavnosti v višini 1% BDP. Potrebno je tudi nadaljevati postopke za sprejetje nove zakonodaje (ZRRID).

Zaključek: SZT se je seznanil s Pozivom Vladi RS in se strinja, da se o potrditvi sklepov odloči na korespondenčni seji.

Ad 4.

Postopek izbora za znanstveni svet ARRS.

Dr. Andreja Gomboc je predlagala, da poteka postopek izbire enako kot pred petimi leti: MIZŠ bo objavilo javni poziv za predlaganje članov, ki bo odprt do 18. maja. Izmed članov SZT se imenuje delovna skupina 4 članov za vodenje postopka in oblikovanje predlogov, ki mora pokrivati vsa področja. Predlagala je naslednjo sestavo komisije za predizbor predlogov za ZSA: dr. Andreja Gomboc, ddr. Boris Turk, dr. Helena Motoh in dr. Mark Pleško. Ta komisija je sestavljena iz treh članov SZT, ki so v njem kot predstavniki raziskovalcev, in enega iz gospodarstva. Taka sestava komisije pokrije različne vrste inštitucij ter področja (naravoslovje, vede o živem, družboslovje in humanistiko ter gospodarstvo). Naloga komisije je, da opravi predizbor kandidatov, ki jih nato posreduje v potrditev SZT, o čemer SZT glasuje na prvi naslednji seji. SZT se lahko odloči, da glasuje o celotni predlagani listi kandidatov ali o posameznih kandidatih.

Dr. Klavdija Kutnar je povedala, da bi morali biti člani sveta o predlagani sestavi komisije biti obveščeni v naprej. Pravi, da po poslovniku o delu SZT lahko ima komisija od 3 do 6 članov in da je v imenovanem predlogu premala zastopanost univerz. Predlaga, da se v komisijo imenuje še koga iz vrst univerz.

Dr. Tomaž Boh je povedal, da je Javni poziv ZSA pripravljen za objavo in bo odprt do vključno 18.5.2020. Vsi predlogi, ki bodo prispeli bodo posredovani komisiji, ki bo

imenovana na tej seji. Komisija oz. SZT bo naredil predlog šestih članov, ki bodo poslani v potrditev ministrici pristojni za znanost. Delo in posamezna mnenja bo potrebno čim bolj uskladiti, da ne bo na koncu zmanjkalo časa, saj Znanstvenemu svetu ARRS poteče mandat v mesecu juliju.

Dr. Boštjan Nedoh je predlagal, da bi komisija podala v potrditev svetu 2 kandidata iz vsakega področja, torej skupaj 12 predlogov in ne samo 6.

Dr. Andreja Gomboc je odgovorila, da lahko razmislimo tudi o tej možnosti, v kolikor bo prispelo zadostno število predlogov na Javni poziv ZSA.

Dr. Klavdija Kutnar je povedala, da je delo komisije lažje v kolikor ima liho število članov zato predlaga, da se v komisijo imenuje tudi prorektorja UL, in sicer dr. Matjaža Krajnca.

Dr. Danilo Zavrtanik je komentiral, da se ne strinja s tem, da v komisijo predlagamo ljudi, ki imajo funkcije ter da bi v takšnih komisijah morali biti samo raziskovalci. Povedal je, da je predlog komisije, ki ga je predlagala predsednica dr. Andreja Gomboc sprejemljiv in uravnotežen.

Dr. Zdravko Kačič podpira predlog rektorice Univerze na Primorskem, dr. Klavdije Kutnar.

Dr. Andreja Kutnar je predlagala, da ko se bodo določili predlogi kandidatov za ZSA, da se poleg vsakega predloga zapiše zakaj je bil izbran določen kandidat/kandidatka. Podpira tudi predlog dr. Klavdije Kutnar, da se v komisijo vključi prorektorja UL.

Dr. Igor Papič se prav tako strinja s predlogom dr. Klavdije Kutnar.

Dr. Andreja Gomboc je spomnila, da je bil dr. Matjaž Krajnc v SZT imenovan kot predstavnik nosilec tehnološkega razvoja in gospodarskih družb.

Dr. Boštjan Nedoh se ne strinja s tem, da bi v komisijo predlagali ljudi, ki imajo določeno vodstveno funkcijo.

Ddr. Boris Turk se strinja s predlagano komisijo. V kolikor bi jo širili se strinja, da se predlaga za člana komisije prorektorja UL in direktorja KI.

Dr. Gregor Anderluh je spomnil, da ni član SZT.

Dr. Zdravko Kačič je povedal, da v kolikor bi v komisijo vključili petega člana bi lahko pa še predlagali šestega člana, in sicer predstavnika raziskovalnih inštitucij.

Dr. Ema Žagar se strinja s predlogom sestave komisije s štirimi člani.

V nadaljevanju te točke je potekalo glasovanje o potrditvi predlagane komisije v sestavi: dr. Andreja Gomboc, ddr. Boris Turk, dr. Helena Motoh in dr. Mark Pleško.

Sklep 4/1: člani SZT so se seznanili s predstavitvijo postopka izbora za znanstveni svet ARRS in z 11 glasovi za in 5 proti potrdili imenovanje komisije za izbor predlogov ZSA v sestavi: dr. Andreja Gomboc, ddr. Boris Turk, dr. Helena Motoh in dr. Mark Pleško.

Ad 5.

Priprava izhodišč in usmeritev Raziskovalne in inovacijske strategije Slovenije 2021-2030.

Dr. Tomaž Boh je uvodoma povedal, da je ena od pristojnosti SZT, da pripravi in sprejme izhodišča strategije na področju raziskav in inovacij ter jih nato posreduje pristojnemu ministrstvu, ki z drugimi deležniki pripravi strategijo za naslednje deset letno obdobje. Na eni izmed zadnjih korespondenčnih sej pa je bila imenovana tudi ožja delovna skupina za pripravo izhodišč RISS. Današnja točka je namenjena temu, da se SZT in ožja delovna skupina dogovorita, kakšen bo način dela oziroma na kakšen način se bodo v roku enega meseca pripravila kratka izhodišča, 2-3 strani, s ključnimi razvojnimi oziroma dolgoročnimi strateškimi usmeritvami dokumenta RISS 2021-2030.

Dr. Ema Žagar je povedala, da je bila opozorjena s strani GZS, da ni dovolj poudarjena vloga strateških in inovacijskih partnerstev, ni natančno opredeljen celoten razvojni cikel od TRL 1 do TRL 9 in ni upoštevana nova strategija industrijske politike 2021-2030.

Ddr. Boris Turk je povedal, da bi bilo potrebno pospešeno vlagati v osnovne raziskave in s tem ustanavljanje novih podjetij z visoko dodano vrednostjo.

Dr. Andreja Gomboc je predlagala, da bi se lahko v izhodiščih za RISS naslovalo tudi, da bi združili področje visokega šolstva, znanosti, tehnologije in inovacij pod eno ministrstvo.

Dr. Tomaž Boh se strinja, da bo potrebno vključiti v strategijo tudi inovacijski del, kamor sodijo SRIP-i, Pametna specializacija in tudi industrijska politika. MIZŠ in MGRT se strinjata, da bosta industrijska politika in Pametna specializacija morali izhajati iz RISS, kjer bo potrebno nasloviti ključne poudarke, ukrepe oziroma cilje. Potrebno se bo dotakniti tudi vprašanja upravljanja raziskovalno inovacijskega sistema. Vključiti bi se morala Ministrstva (MF, MIZŠ, MGRT), agencija za raziskovalni del (ARRS), agencija za tehnološki del (SPIRIT) in SZT kot krovni del, ki bi moral vse skupaj povezovati.

Dr. Boštjan Nedoh je povedal, da dokler bosta področji znanosti in visokega šolstva ločeni in ne bosta na svojem ministrstvu skupaj z inovacijami in tehnologijo, ne bo velikega napredka ne glede na to, kaj bomo zapisali v RISS.

Dr. Ema Žagar je dodala, da je potrebno v strategiji bolj podrobno razdelati model financiranja oziroma kako bo plačano znanstveno raziskovalno in inovacijsko delo, kot je to zapisano v zakonu.

Ddr. Boris Turk se je strinjal z komentarjem dr. Boštjana Nedoha in dodal, da v kolikor bi hoteli združiti ministrstva na drugačen način kot so sedaj, bi bilo potrebno spremeniti Zakon o Vladi RS.

Zaključek: člani SZT so se seznanili s predstavitvijo podlag za pripravo izhodišč in usmeritev Raziskovalne in inovacijske strategije Slovenije 2021-2030.

**Ad 6.
Razno.**

Pod točko razno je dr. Tomaž Boh podal informacijo glede panevropskega hekatona na temo izzivov COVID-19. Na inštitucije je bil s strani MIZŠ poslan dopis s prošnjo po sodelovanju na to temo izzivov in da je pozval vse, da se čim bolj poskuša opozoriti na pomen znanosti na področju COVID-19. MIZŠ se je že uspešno vključilo skupaj z MJU in Tehnološkim parkom Ljubljana. Evropska komisija pričakuje od 60.000 do 100.000 predlogov.

Dr. Boštjan Nedoh je predlagal, da se v prihodnje vsa glasovanja na SZT posredujejo članom nekaj dni pred sejo.

Dr. Gregor Anderluh je izpostavil, da je zaokročila pobuda univerz Severno Evropskih držav o peticiji glede proračuna Evropskega raziskovalnega sveta in da bi morala tudi Slovenija izraziti jasen signal, da se zavzema za čim višji proračun za prihodnji okvirni program za raziskave in razvoj.

Dr. Tomaž Boh je odgovoril, da imamo na eni strani plan povečanja proračuna, na drugi strani pa izstop VB iz EU, zaradi česar se bo delež sredstev za raziskovalni del zmanjšal, zato sta možnosti samo dve, in sicer da se določenemu področju sredstva vzamejo ali pa se povečajo dajatve v skupno Evropsko blagajno. Ker so države v celoti zavrnilo povečanje dajatev, se bo potrebno odločiti ali vzeti sredstva področju raziskovalnega dela, področju skupne kmetijske politike ali področju kohezije. Stališče MIZŠ je, da se sredstva za raziskave in razvoj tudi v nadaljnje povečujejo tudi kar zadeva naslednji okvirni program Obzorje Evropa.

Dr. Andreja Kutnar se strinja z dr. Boštjanom Nedohom in dodala, da po pravilniku delovanja SZT, mora biti gradivo poslano sedem dni pred sejo. Gradivo mora biti popolno in vsebovati tako predlog sklepa kot tudi utemeljitev predloga sklepa (npr. utemeljitev, zakaj so določeni člani predlagani v določeno komisijo). Na sejah mora članom sveta biti omogočeno, da predlagajo spremembo besedila sklepa.

Zapisal:
Andrej Ograjenšek
Tajnik SZT

Dr. Andreja Gomboc
Predsednica SZT

Ljubljana, dne 22.5.2020